

Gospodarske stvari.

Trsoznanstvo

(Dalje.)

Št. 22. Klešec modri, tudi kavka, blauer Ortlieber, Mehlerl, Mauserl, lat. Varronia conifolia.

Trs trpeč, rožje tanko, žoltorjavo, brazdnato, list okrogel, črez 5 palcev velik, malo narezan, večidel cel in drobno, topo zobčast; peteljna veruga kupasto razširjena; gornja plat rjavo, spodnja blede zelena; s mladletja je listje capastovolnato, kakor moknato, kar se do jeseni izgubi.

Grozd sreden, vejast, rahel, kratek, tenek, rdečkast, jagoda črnomodra, pikčasta, receljček zelen, bunkica rjavo rdeča.

Vrednost. Se pogosto najde v vinogradih pri Mariboru, še več v nemških štajarskih, in da le v dobrih letinah prav dobro vino, ker pozno zori in bolj v tople kraje sliši. Trs povsod dobro zhaja in se nizko reže. Vino da prav močno, cvetno, sladko in nekaj trpko, je nekaj dišeče, vendar ne tako kakor od kavke, zato in ker je v cvetu trpeč in rodovit se v tople lege priporoča.

Št. 23. Osavičica črna, tudi čoka, čavčica, Kleinschwarze, lat. Seamsiana opaca.

Trs močen, trpeč, svetlordeč; list debel, neraven, 7 palcev velik, nekteri kakor s 5 capami, topozobčast, rijolistas, žile zelo ščetinaste; veruge zgornje nekaj razširjene, spodnje plitve, pri petlji jajčasto sulicasto odprte.

Grozd srednji, gost, kratko vejast, recelj kratek, debel.

Vrednost. Ogrska trta, da izvrstno, dobro dišeče od konca rdečkasto vino, ktero je črno, če s mešički zavre.

Št. 24. Nekarina bela, Fütterer, Missethäter, lat. vitis Nicarina.

Trs močen, rozge brazdnate, listje tanko, ohlapno, ravno, nektero gubasto, veliko, topozobčasto, capkastovolnato; veruge stranske malokedaj odprte, pri petlji ozke, potem obločno odprte.

Grozd srednji, rahel, vejast; recelj kratek.

Vr. Doma na Nekarju v Švabskem, tamo precej rodovitna in dobra za vino.

Št. 25. Bizeljšak beli ali tržaški pikolit, Wisellertraube, Blaustiel, lat. Italica tergestana.

Trs precej močen; rožje debelo, rjavordeče, črno pikasto, medkolenca 2 k večemu 3 palce dolga; listje okroglo, 5 palcev veliko, končni cap globoko zarezan, ozko grlast, stranski capi večidel celi; peteljna veruga odprta; gornja stran ravna, temnozelen, spodnja čopkastovolnata, žile svetlordeče, ščetinaste; petlja modrordeča, zato „Blaustingl“.

Grozd srednji, rahel, vejast; recelj kratek, tanek, rdeč; jagode žoltobe, opečene, sočne, zelo prijetno sladke, ne gnijo, in se rano v evebe posuše.

Vr. V dobri zemlji in dolgo rezan je prav rodovit, in da prav okusno sladko, vino, vendar ni močno.

Št. 26. Kaljoš modri, franc. Caillioche, nemšk. blauer Blaustiel.

Trs slab; rožje tanko, žoltkasto, žoltorisasto; medkolenca tesna, oči velike. Listje enako prejšnemu, samo žile so menj rdeče. Grozd zelo rahel, vejast; recelj rjav, krhek.

Vr. Ker rano zori, in rdeče vino da, se zato priporoča, je sicer tudi prijetno sladko za zobanje, ali jagode so pre drobne.

O prodaji vina.

Že je precej splošno vino brez posode prodajati, to je: kupec si mora sam posodo pripeljati, da se kupljeno vino v njegovo pretoči in si ga odpelja. Al tu je veliko napak, sitnosti celo krivice! Imaš pretočeno vino in v pravomerni posodi, bo ga premalo za kupčevo posodo. Imaš nepretočeno vino in v večji posodi, ko ga hočeš prodati, bo ga spet premalo za kupčevo posodo, magari ima cimentirano! Na vsak način imaš le ti vselej premajhno posodo ne pa prave mere kupec. — Kako to? Celo naravno. Glej, ti si poštena duša, in imaš raje več polnjake kakih 5 do 10 pintov; vino si prodal in se zanašal, da še ti bo kaj vina za domlatke ostalo, ker so polnjaki tvoji večji od 200 pintov; kupec pride celo s cimentirano robo, in ne vstraši se, premalo ga bo! Zakaj? kupčeva posoda je sicer cimentirana, pa Bog ga ve kako? in če je tudi prave mere en ali več polnjakov, so pa drugi

polnjaki ali štrtinjaki z večjo mero cimentirani, kojih ti še neveden in neizurjen brž ne zračuniš, in tako si spet v kaši. — Kteri kupec pa brez cimentirane posode po tvoje vino pride, se ve, da si vselej večjo, ja največjo posodo pripelje.

Zato kaže naj bolje o prodaji vina brez posode tako se pogoditi, da kupec prevzame vino kakoršno je ali pretočeno ali ne, kar mu pa povedati moraš: „Iz teh sodov, toliko polnjakov ali štrtinjakov ga je, ti prodam vse vino, kar ga je, nič več, nič manj, za to in to ceno.“ Ako še potlej kupec bujzlja, in mu hočeš še doljiti njegovo posodo, dobro, če ne, pa ti tudi nič ne more. Na tak način še se naj lože vbrani in obvarje sitnosti, krivice in kvara. Kadar si pa v sili svoje vino prodati, tolaži se, da nisi vinograda prodal posebno, ko si še na preceji poštenega kupca naletel.

Sodarji nikoli ne morejo prave mere popolnoma narejati posode, kar ti potrjuje sodarskega mojstra sin.

Jančar.

Domače stvari.

Kako si prirediš ravna drevesa. Neki posestnik drevesnega sadišča dojde malo vinjen v pomladi na svoj vrt in opazi, da mnoge mlade hruške celo krivo rastejo; na to ga pogabi jeza, vzame nož in odreže celo vse, ali vendar na srečo vrh vcepljenega mesta, — morebiti se in hotel tako nizoko pripogibati —, da bi je po tim v jeseni celo izkorenil in sožgal. Jegove, tako obrezana drevesa so vendar skoz leto ne samo prav košata, temoč tudi lepo ravna izrasla. V jeseni pozove posestnik svoje prijatelje in jim pokaže na vrtu, koliko mu je bila na korist jegova pijanost, ktera ga je namreč naučila, kako se lahko priredijo ravna drevesa brez posebnih pomočkov. (Vkljub tako lepemu vspehu pa vendar ne rečemo, da bi se moral vsak, kdor si hoče prirediti ravna drevesa, prej vpijaniti in vjeziti. Vred.)

(Fortsch.)

Konoplje preganjajo gosenice. Gosenice konopelj ne morejo vohati, zato se jih marljivo ogibljejo, hasnovito je zato, raj okoli zelenjakov in repišč nekoliko konopelj nasejati.

J. Ž.

Kako si naj lože polže iz vrta spraviš. Polži v vrtilih se naj lože odpravijo, če se novo obeljene vrbine šibe po gredah položijo, kojih se polži hitro primejo in se tako lahko odstranijo. Drugi svetujejo tudi zemljo s soljo, z živim apnom in pepelom potrositi. Tudi z vodoj, v kateri se je krompir kuhal rastline zalivati, odpravi polže in ves drugi mrčes v vrtu.

J. Ž.

Imenitost trsovnic in drevesnic. Iz Klosterneuburga poleg Dunaja se nam piše: „Tukajšna trsovnica obsega zdaj že 8 oralov ali plugov, vendar ne zadostuje več potrebam; kajti tako zelo se poprašuje po mladih trtnih zasajenkah, da se bode morala trsovnica zopet povečati. Dosedaj se je že blizo milion zasajenk poprodalo večidel na Sedmograško, Hrvaško, v Banat, Vojaško krajino, na Ogersko in v Tirolsko. Iz spodnjega Avstrijskega se je razmerno manj popraševalo po sajenkah. Še le zadnji čas so začeli vinogradniki posebno iz Tulnskega in Haugsdorfskega kraja si naročevati zasajenk. Ravno tako vesel vspeh ima tudi drevesnica sadunosnih dreves, kterih se je v preteklem letu 50.000 visoko raščenih jabolk, grušek, črešenj in breskev poprodalo. Naj več jih je šlo na spodnje Avstrijsko, kder so si cele srenje po kmetih v velikem številu mladih dreves naročile.“ Ali to ni posnemanja vredno? Ali bi se kaj takega ne dalo tudi pri nas na Štajerskem napraviti? Maribor bi bil za to kakor navlašč vstvarjen. Rodoljubi tudi tu se da mnogo in vspešno delati!

Dopisi.

Iz Slovenskih Goric. 4. julija. V petek na porciunkulo je bil pri sv. Lenartu živinski sejem. Prišlo je dosti kupcev iz bližnjih in daljnih krajev. Naj dražji par volov se je prodal za 435 gold. med tem ko je leta 1862 par 492 gold. veljal. Častiti gosp. dopisnik iz novomestne okolice se je v zadnjem listu „Slovenskega gospodarja“ pritoževal, da je v tamošnjih krajih letos bila pšenica nekoliko snetljiva. Da se v naših krajih ti nadlogi ognemo, seje mo vsikdar staro t. j. seme prejšnjega leta in sicer zavoljo tega, da slabo zrno izgubi kaljivost; kajti snet nastane le na